

Ankenævnet for Forsikring

Den 24. november 2021 blev i sag nr. 96169:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Sampension Livsforsikring A/S
Tuborg Havnevej 14
2900 Hellerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har pensionsordning med forsikring ved tab af erhvervsevne. Hun har i klageskemaet af 1/12 2020 til nævnet bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Jeg har en pensionsordning (virksomhedsaftale) hos Sampension som inkluderer invaliderente/erhvervsevnetab, som jeg i tidernes morgen fik som en del af mit ansættelsesforhold hos ...

Jeg har fra 1. august 2018 fået bevilget varigt invaliderente/erhvervsevnetab. Udbetalingen er indtægtssikret og det er aftalt en årlig pristalsregulering af den indtægtssikrede udbetaling. Invaliderenten udbetales via Forenede Gruppeliv (FG).

Jeg har igennem længere tid haft en dialog med Sampension hvordan denne pristalsregulering skal foretages.

Jeg mener at pristalsreguleringen skal foregå efter de vilkår der er beskrevet i FG's 'Forsikringsbetingelser for Gruppelivsforsikring'.

I mine 'vilkår for 3 i 1 livspension og 3 i 1 pension' står tydeligt i afsnit B § 6, stk. 2, 3 og 7:
'Stk. 2. Aftalegrundlaget (vilkår) for pensionsordningen består af følgende:

- *Generelle vilkår*
- *Individuelle vilkår*
- *Særlige vilkår for enkelte emner fx Linkpension, Sundhedsforsikring og lignende*

Stk. 3. Gruppelivsdækninger er tillige omfattet af Administrationsaktieselskabet Forenede Gruppeliv (FG's) til enhver tid gældende forsikringsbetingelser for gruppelivsforsikring med tilhørende

forsikringsbetingelser for dækning ved visse kritiske sygdomme og forsikringsbetingelser for dækning til børn ved visse kritiske sygdomme, medmindre andet fremgår af de aftalte vilkår.

Stk. 7. Vilkår for pensionsordningen er tilgængelige på sampension.dk og kan bestilles i Sampension. FG's forsikringsbetingelser fremgår af fg.dk og kan bestilles i FG.'

'Vilkår for 3 i 1 livspension og 3 i 1 pension' er (udover min police) det eneste, der er tilgængelig for mig i forbindelse med indgåelse af aftalen og i dag på 'min side' på Sampension.dk.

Sampension derimod mener med baggrund i 'Vilkår for 3 i 1 livspension og 3 i 1 pension' § 5, stk. 1:

'Stk. 1. Pensionsordninger er oprettet på grundlag af en eller flere aftaler mellem på den ene side Sampension og på den anden side fagforeninger, (...), arbejdsgivere. Der er tale om en aftale mellem aftalepartnere, medarbejderen og Sampension bestående af aftaler mellem alle parter.'

at kunne henvise til nogle underliggende aftaler mellem Sampension og [arbejdsgiver], hvor de oplyser at prisreguleringen skal ske efter nettoprisindekset for november.

Jeg mener at evt. andre for mig ukendte og utilgængelige aftaler mellem Sampension og [arbejdsgiver] er mig uvedkommende, da alle vilkår, der er relevante for mig, tydeligt bør fremgå af aftalegrundlaget 'Vilkår for 3 i 1 livspension og 3 i 1 pension' samt 'FG's Forsikringsbetingelser for Gruppelivsforsikring'. Dette for at jeg kan vide, hvad der er indgået af aftale mellem Sampension og undertegnede. Jeg mener at dette er Sampensions ansvar og er en del at god forsikringssskik at tydeliggør vilkår for kunden.

Hvis jeg ikke kan stole på, at de til mig udleverede vilkår er tydelige, forståelige og dækkende, har jeg intet at forholde mig til i forhold til hvilken aftale, jeg indgik og har indgået.

...

Jeg er endvidere usikker på hvilken version/årgang af vilkår for hhv. Sampension og FG der skal vedlægges og vil overlade upload af disse til Sampension.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Da Sampension har afvist min klage over deres beslutning om at anvende nettoprisindeks for november, vil jeg bede ankenævnet afgøre, hvordan pristalsreguleringen bør ske jævnfør forsikringsbetingelserne.

Mener Ankenævnet at pristalsreguleringen skal ske som beskrevet i FG's 'Forsikringsbetingelser for Gruppelivsforsikring', mener jeg at mine udbetalinger for erhvervsevnetab for 2019 og 2020 bør reguleres ved at anvende den korrekte pristalsregulering."

I brev af 21/12 2020 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"[Klageren] har klaget over, at den invaliderente, som hun får udbetalt, bliver reguleret efter Danmarks Statistik Nettoprisindeks. Klager ønsker pensionen reguleret efter Danmarks Statistiks lønindeks for den private og offentlige sektor (ILON 12, 22 og 32).

Selskabet fastholder, at pensionen er reguleret korrekt i henhold til aftalegrundlaget for klagers pensionsordning.

Relevante og generelle forsikringsbetingelser

Vi vedlægger de gældende vilkår for klagers pensionsordning (bilag 1).

Vilkårene indeholder følgende beskrivelse af pensionsaftalen i § 5:

'Stk. 1. Pensionsordningen er oprettet på grundlag af en eller flere aftaler mellem på den ene side Sampension og på den anden side fagforeninger, arbejdsgiverforeninger, kommuner, arbejdsgivere og lignende ('aftaleparter'). Der er tale om en aftale mellem aftaleparterne, medarbejderen og Sampensions bestående aftaler mellem alle parter.'

Yderligere fremgår af § 6 at:

'Stk. 2. Aftalegrundlaget (vilkår) for pensionsordningen består af følgende:

- *Generelle vilkår*
- *Individuelle vilkår*
- *Særlige vilkår for enkelte emner fx Linkpension, Sundhedsforsikring, Sundhedsordning og lignende.*

Stk. 3. Gruppelivsdækninger er tillige omfattet af Administrationsselskabet Forenede Gruppelivs (FG's) til enhver tid gældende forsikringsbetingelser for gruppelivsforsikring med tilhørende forsikringsbetingelser for dækning ved visse kritiske sygdomme og forsikringsbetingelser for dækning til børn ved visse kritiske sygdomme, medmindre andet fremgår af de aftalte vilkår.'

Reglerne for pristalsregulering fremgår af vilkårenes § 23:

'Beregning og regulering af dækningerne

Stk. 1. Dækningerne bliver beregnet efter de af Sampension fastsatte vilkår, jf. §§ 21 og 22.

Stk. 2. Hvis en eller flere dækninger bliver indeksreguleret og lignende, fremgår det af individuelle vilkår sidst i dette stk.

Individuelle vilkår

Invaliderenten fra gruppelivsforsikringen, der er under udbetaling, pristalsreguleres (...)'

Vilkårene for klagers pensionsordning er udformet på grundlag af den pensionsaftale, som klagers tidligere arbejdsgiver har indgået med selskabet, der vedlægges i uddrag (bilag 2). Det fremgår af § 3 i tiltrædelsesaftalen til pensionsaftalen, at:

'Stk. 1. Der oprettes gruppelivsforsikring for medarbejderne i Forenede Gruppeliv A/S (i det følgende kaldet FG).

Stk. 2. Bonus som tilhører de forsikrede udbetales til pensionsordningens præmiereguleringskonto i Sampension og anvendes til nedbringelse af præmien. Når den forsikrede udtræder af gruppe-livsaftalen, har den forsikrede ikke længere nogen ret til bonusmidler. Aktuelle invaliderenter pristalsreguleres årligt efter Danmarks Statistiks Nettoprisindeks. Præmiefritagelsesyndelser, rateforsikringer og børnerenter vil blive reguleret årligt med bonus (...)'

I de generelle forsikringsbetingelser fra Forenede Gruppeliv (bilag 3) fremgår af § 1, at:

'Stk. 1. Forsikringsaftalen består af gruppelivsaftalen og nedenstående forsikringsbetingelser.

Stk. 2. Forsikringsbetingelserne kan være fraveget ved bestemmelser, der er anført i gruppelivsaftalen, og som er aftalt mellem FG og forsikringstageren, jf. § 3 d.'

...

Af den rammeaftale, som selskabet har indgået med Forenede Gruppeliv angående gruppelivsdækninger, der vedlægges i uddrag (bilag 4), fremgår at:
'Aktuelle invaliderenter pristalsreguleres årligt efter Danmarks Statistiks Nettoprisindeks (...).'

Kort sagsfremstilling

Klagers pensionsordning er oprettet som led i hendes tidligere ansættelse ved ... Efter et længere sygdomsforløb fratrådte klager den pensionsgivende stilling 1. maj 2017, fra hvilket tidspunkt hun også blev tilkendt midlertidig dækning ved erhvervsevnetab. Den 13. september 2018 tilkendte selskabet klager varig dækning ved erhvervsevnetab med virkning fra 1. august 2018.

Fra det tidspunkt, hvor klager blev tilkendt midlertidig dækning, har hun modtaget udbetaling af invaliderente fra den gruppelivsforsikring, der indgår i pensionsordningen.

Den 18. september 2018 henvendte klager sig første gang til selskabet med spørgsmål til, hvilken indeksregulering, der blev anvendt i forbindelse med regulering af invaliderenten (bilag 5). Selskabet svarede den 9. oktober 2018, at pristalsreguleringen blev foretaget ud fra Danmarks Statistiks Nettoprisindeks (bilag 6).

I forbindelse med besvarelsen af flere henvendelser fra klager vedrørende regulering af udbetalingen som følge af ændringer i hendes offentlige førtidspension oplyste selskabet igen den 6. juni 2019, at udbetalingen blev reguleret på baggrund af nettoprisindekset (bilag 7).

Den 24. november 2019 kontaktede klager selskabet (bilag 8) og oplyste, at det undrede hende, at selskabet havde meddelt hende, at pristalsreguleringen skete efter nettoprisindekset. Årsagen til dette var, at vilkårene for pensionsordningen, som beskrevet ovenfor, indeholder en henvisning til forsikringsbetingelserne fra Forenede Gruppeliv, og disse betingelser indeholder en bestemmelse om pristalsregulering i § 17, hvoraf det fremgår, at hvis pristalsregulering er aftalt, forhøjes de aftalte grundsummer i samme forhold som forhøjelsen af Danmarks Statistiks lønindeks for den private og offentlige sektor (ILON 12, 22 og 32).

Selskabet besvarede henvendelsen den 13. februar 2020 og oplyste, at det er parterne bag pensionsordningen, som har bestemt, at der skal foretages regulering efter nettoprisindekset, og at den regulering, der er omtalt i Forenede Gruppelivs generelle forsikringsbetingelser § 17, derfor ikke er gældende for klages pensionsordning (bilag 9).

Klager bad herefter selskabet oplyse, hvor dette fremgår af vilkårene. Selskabet besvarede henvendelsen den 6. marts 2020, og henviste til vilkårenes § 5, samt til § 3 i pensionsaftalen indgået med klagers tidligere arbejdsgiver (bilag 10).

Klager meddelte herefter den 10. marts 2020, at hun ønskede at klage, idet for hende ukendte aftaler mellem selskabet og hendes tidligere arbejdsgiver ikke kunne være relevante for hendes retigheder i henhold til vilkårene. Klager henviste i den forbindelse endnu engang til den sammenhæng, som hun mente, at der måtte være mellem vilkårene og § 17 i forsikringsbetingelserne fra Forenede Gruppeliv (bilag 11).

Selskabet besvarede klagen den 25. marts 2020 (bilag 12). I svaret blev der redegjort for sammenhængen mellem pensionsaftalen med klagers tidligere arbejdsgiver og vilkårene for pensionsordningen, samt for aftalen mellem selskabet og Forenede Gruppeliv og rækkevidden af deres

forsikringsbetingelser i forhold til de indgåede aftaler. Samtidig oplyste selskabet, at den bestemmelse i § 17 i Forenede Gruppelivs betingelser, som klager henviste til, alene vedrører summer, der endnu ikke er kommet til udbetaling, og kun hvis dette fremgår af aftalen mellem selskabet og Forenede Gruppeliv. Bestemmelsen har således ingen betydning for invaliderenter under udbetaling.

Klager svarede den 19. april 2020 (bilag 13), at hun ikke kunne anerkende, at hendes udbetalinger ikke skulle reguleres efter det indeks, som fremgår af § 17 i Forenede Gruppelivsforsikrings betingelser. Samtidig anfægtede hun, at bestemmelsen alene vedrører summer, der endnu ikke er udbetalt. Klager henviste i den forbindelse blandt andet til en forsikringsoversigt vedrørende en pensionsordning i et andet pensionsselskab.

Selskabet fastholdt den tidligere afgørelse 19. maj 2020 (bilag 14), og oplyste at klager var meget velkommen til at rette henvendelse til Forenede Gruppeliv for at få bekræftet, at det er korrekt, at bestemmelsen i § 17 alene vedrører summer og ikke invaliderenter. Samtidig henviste selskabet til, at oplysninger i forsikringsoversigter vedrørende pensionsordninger, der ikke er tegnet i selskabet, er uden betydning for de regler, der gælder for klagers pensionsordning.

Selskabets stillingtagen til klagen

Det fremgår af klagen, at klager mener sig berettiget til, at hendes invaliderente skal reguleres efter § 17 i forsikringsbetingelserne fra Forenede Gruppeliv.

Det bestrides af selskabet, der i den forbindelse gør gældende at:

- Grundlaget for klagers pensionsordning er den aftale, der er indgået mellem selskabet og klagers tidligere arbejdsgiver. Det er bestemt i aftalens § 3, at regulering af invaliderenter under udbetaling skal foretages efter Danmark Statistiks Nettoprisindeks.
- Aftalens bestemmelse om regulering efter nettoprisindekset er udmøntet i vilkårene for pensionsordningen, hvor det af § 23 fremgår, at udbetalingerne pristalsreguleres.
- Henvisningerne til Forenede Gruppelivs forsikringsbetingelser i vilkårene for pensionsordningen kan ikke føre til, at det indeks, der er angivet i § 17, skal finde anvendelse på reguleringen af klagers invaliderente, allerede fordi dette ikke er aftalt mellem selskabet og Forenede Gruppeliv. Tværtimod fremgår det af denne aftale, at der skal reguleres efter Danmarks Statistiks Nettoprisindeks.
- Hertil kommer, at bestemmelsen i § 17 slet ikke omhandler invaliderenter under udbetaling, men alene summer, der endnu ikke er udbetalt.
- Det forhold, at det ikke fremgår direkte af vilkårene, hvilket konkret indeks der anvendes i forbindelse med reguleringen, kan ikke føre til, at klager har ret til en anden regulering af hendes udbetalinger, end den der følger af aftalegrundlaget."

Klageren har i brev af 5/1 2021 til nævnet bl.a. bemærket:

"Jeg kan se, at de vilkår for min forsikring som Sampension har fremsendt er nogle vilkår, jeg ikke har set tidligere eller er blevet varslet om. Kan se at de nye vilkår er oprettet den 28. september 2020 og er gjort gældende fra 1. oktober 2020. Jeg vil derfor bede om at Sampension uploader de vilkår der var gældende på afgørelsestidspunktet af min sag. Såfremt ankenævnet vurderer at det er de gældende vilkår, da jeg blev syg tilbage i 2012, der er gældende, bedes ankenævnet anmode Sampension om at uploade disse. Jeg har i bilag 15 uploaded gældende vilkår pr 1 januar 2017, da det umiddelbart er en version af tidligere vilkår jeg har liggende på min pc.

Jeg vil gerne præcisere at min klage går på, at det i de vilkår der er tilgængelige for mig bør fremgå hvad der gælder for min forsikring/invalidere. At Sampension efterfølgende, når jeg klager over hvordan den årlige pristalsregulering foregår, fremsender korte uddrag fra ukendte aftaler (bilag 2 og bilag 4), som Sampension mener understøtter deres måde at foretage prisregulering på, bør ikke frikende Sampension for deres ansvar for tydelige og redelige at synliggør for mig som kunde, hvad mine vilkår er. Det er Sampension der er de professionelle fagpersoner i dette forhold.

I de tilgængelige vilkår 'Vilkår for 3 i 1 livspension og 3 i 1 pension' samt 'FG's Forsikringsbetingelser for Gruppelivsforsikring' fremgår at invaliderente pristalsregulering og efter vilkår der er beskrevet i 'FG's Forsikringsbetingelser for Gruppelivsforsikring'. Min invaliderente er indtægtssikret.

Der er intet sted i vilkårene synliggjort andet for mig som kunde.

At Sampension efterfølgende har påpeget at grundsum benævnt i 'FG's Forsikringsbetingelser for Gruppelivsforsikring' § 17 skal forstås for anden måde end den forståelse man som kunde får, må jeg ligeledes anfægte, da der intet steds er en definition af hvad *grundsum* betyder. Ligeledes nævner § 17 at '*falder indekset fastholdes den før nedsættelsen opnåede forsikringsdækning*'. I det svar jeg har fået fra Sampension (bilag 6) er det oplyst at forsikringsdækning kan falde.

Jeg vil fremhæve, at såfremt jeg ikke kan stole på, at de vilkår der er tilgængelig for mig er tydelige, gældende og dækkende, har jeg som forsikringstager ikke en mulighed til at vide, hvad det er jeg har indgået aftale om og hvad jeg kan forvente. Såfremt Sampension har indgået 'underaftaler' med diverse parter, som er relevant for mig som forsikringskunde må de professionelt, tydeligt og redeligt gøre disse betingelser tilgængelig for mig i de for mig tilgængelige vilkår.

Ændring i vilkår

Efter jeg har set de nye vilkår (bilag 1 gældende 1. oktober 2020) fra Sampension og set de mange ændringer i forhold til tidligere versioner vil jeg endvidere gerne bede ankenævnet fastlægge, i hvilket omfang Sampension kan ændre vilkår for pensionsordning/invalidere, der er under udbetaling og hvilken version at de reviderede vilkår der er gældende i min sag.

Jeg kan ikke gennemskue alle ændringer mellem de forsikringsvilkår jeg tidligere har set og de nye, men kan umiddelbart se, at der er sket ændringer i f.eks. § 5, § 7 og § 42 (tidligere § 41). Specielt ændringerne i § 7 om, at Sampension kan fortage ændringer i forsikringer der er under udbetaling finder jeg urimeligt og dette har da heller ikke været gældende i de tidligere vilkår. Jeg har som kunde ikke mulighed for at ændre noget netop fordi min forsikring/invalidere er under udbetaling. Derfor virker det urimeligt, at Sampension med evt. fremtidige ændringerne kan foretage ændringer, som jeg ikke har mulighed for at kompensere for ved yderligere indbetalinger.

Ligeledes skriver Sampension kontinuerligt 'udbetalingerne er ugaranteret i udbetalingsperioden' i de reviderede vilkår gældende fra 1. oktober 2020. Dette har jeg tidligere spurgt ind til hos Sampension (bilag 5) og fået svar om 'ugaranteret' ikke var relevant for mig (bilag 6). Min invaliderente er indtægtssikret. Hvad er så gældende nu? Kan Sampension blot lave dette om, når forsikring er under udbetaling?"

Selskabet har i brev af 29/1 2021 til nævnet bl.a. bemærket:

"Selskabet finder i den forbindelse anledning til at bemærke, at klagers pensionsordning er en obligatorisk arbejdsmarkedsordning. Det er således klagers tidligere arbejdsgiver der er forsikrings-tager, og det er pensionsaftalen mellem arbejdsgiveren og selskabet, som bestemmer hvilke vil-kår, der skal gælde for ordningen. I pensionsaftalens § 3 er det bestemt, at invaliderenter under udbetaling skal reguleres efter Danmarks Statistiks Nettoprisindeks.

Pensionsaftalens bestemmelse om regulering afspejles i den aftale, som selskabet har indgået med Forenede Gruppeliv om administration af den gruppelivsforsikring, der er tilknyttet pensi-onsordningen. Også af denne aftale fremgår det, at invaliderenter under udbetaling skal reguleres efter nettoprisindekset.

Det forhold, at det ikke fremgår direkte af vilkårene for pensionsordningen, hvilket konkret in-deks, der anvendes i forbindelse med reguleringen, kan hverken medføre ret til eller berettiget forventning om, at der skal foretages en anden regulering end den, der følger af aftalegrundlaget.

Selskabet skal samtidig understrege endnu engang, at klager ikke kan støtte ret på § 17 i forsik-ringsbetingelserne fra Forenede Gruppeliv. Først og fremmest fordi det ikke fremgår af gruppe-livsaftalen, at denne paragraf finder anvendelse, og dernæst fordi bestemmelsen ikke omhandler regulering af invaliderenter.

Vilkårene for pensionsordningen

Selskabet skal indledningsvis slå fast, at der ikke er foretaget materielle ændringer af allerede gældende praksis og regler i de paragraffer, som klager har fremhævet fra de nugældende vilkår. Der er alene tale om redaktionelle præciseringer med henblik på at tydeliggøre gældende regler, hvilket ikke kræver varsel i henhold til informationsbekendtgørelsen. Selskabet kan desuden oply-se, at klager har adgang til løbende at tilgå de til enhver tid gældende vilkår på den passwordbe-skyttede, personlige del af vores af hjemmeside.

Selskabet har følgende bemærkninger til de fremhævede paragraffer:

I de nugældende vilkårs § 5 er den tidligere opremsning af eksempler på hvilke typer af aftalepar-ter, der generelt kan indgå aftale med selskabet om pensionsordninger fjernet. Vilkårene, der vedrører firmapensionsordninger, henviser i § 5 alene til arbejdsgivere og lignende aftaleparter, fordi det kun er disse aftaleparter, der er relevante i denne forbindelse. Præciseringen medfører ingen ændringer af det aftalegrundlag, som klagers pensionsordning hviler på.

Tidligere indeholdt vilkårenes § 7 en generel beskrivelse af, at selskabet uden varsel kunne ændre alle vilkår i pensionsordningen med virkning for samtlige pensionsordninger, både eksisterende og nye.

Bestemmelsen er i de nugældende vilkår blevet uddybet med konkrete eksempler på, hvornår ændringer kan ske, hvilke ordninger der kan være tale om, og hvilke konsekvenser dette kan have. Der er ikke tale om en udtømmende liste, og selskabets hjemmel til at foretage ændringer af pen-

sionsordningerne er uændret i forhold til 2017. Bestemmelsen er udvidet for at tydeliggøre rækkevidden af selskabets hjemmel, og vi kan oplyse, at Finanstilsynet har haft lejlighed til at kommentere den ændrede formulering i anden sammenhæng.

I de nugældende vilkårs § 42 er det blevet fremhævet, at størrelsen af invalidepension, invaliderenter og præmiefritagelse er ugaranteret i udbetalingsperioden. Formuleringen er ændret for at tydeliggøre rækkevidden af den generelle bestemmelse, der findes i vilkårenes § 24, om, at dækningerne fra pensionsordningen ikke er garanterede, medmindre andet fremgår af pensions- og forsikringsoversigten. Det fremgår også, at hvis dækningerne ikke er garanterede, kan de blive nedsat eller bortfalde. § 24 havde samme ordlyd i vilkårene fra 2017.

Som det fremgik af selskabets besked til klager af 9. oktober 2018 (bilag 6) bliver klagers invaliderente ikke reguleret ud fra markedsafkast, men efter nettoprisindekset. Det betyder, at udbetalingen principielt kan blive sat ned, hvis der opstår deflation og nettoprisindekset derfor bliver negativt. Der er således ingen modstrid mellem formuleringen af den nugældende § 42 og de regler, der var gældende for klagers pensionsordning i 2017.

Sammenfattende gør selskabet på den baggrund gældende, at der ikke er foretaget materielle ændringer af reglerne for klagers pensionsordning i den seneste udgave af vilkårene, samt at de bestemmelser, som klager har fremhævet fra de gældende vilkår, i øvrigt er uden betydning for bedømmelsen af hvilket indeks, der skal anvendes i forbindelse med reguleringen af hendes udbetaling."

Af brev af 20/2 2021 fra klageren til nævnet fremgår bl.a.:

"Pristalsregulering invaliderente

...

Som jeg tidligere i min klage har påpeget anfægter jeg ikke, at Sampension kan have en underliggende aftale direkte med min tidligere arbejdsgiver og Forenede Gruppeliv (FG), som er utilgængelige for mig.

Det jeg klager over er, at evt. relevante punkter, i den/de underliggende aftaler mellem min tidligere arbejdsgiver og FG, som Sampension ønsker skal være gældende for mig, som forsikringstager, bør være overført/gjort synlige i de vilkår og betingelser, som er tilgængelig for mig. Dette har ikke været tilfældet i forbindelse med beskrivelse af hvordan invaliderenter (erhvervsevnetab) pristalsreguleres. Derimod henviser Sampension til vilkår for FG's gruppelivsforsikring, der kan hentes på FGs hjemmeside.

...

Intet sted i 'Vilkår for 3 i 1 livspension og 3 i 1 pension' er angivet at det ikke er pristalsreguleringen beskrevet i 'FG's Forsikringsbetingelser for Gruppelivsforsikring' der gælder. Derimod henvises der netop i 'Vilkår for 3 i 1 livspension og 3 i 1 pension' § 6, stk. 3, til FG's betingelser og at disse er gældende. I 'FG's Forsikringsbetingelser for Gruppelivsforsikring' står i § 17 hvordan pristalsregulering foretages og det er IKKE angivet at reguleringen ikke finder sted for forsikringer/invaliderenter, der er under udbetaling.

Jeg har tidligere til Sampension fremsendt et eksempel på en FG's gruppelivsforsikring, hvor det tydeligt fremgår at invaliderente hos FG også pristalsreguleres. Eksempel omfatter forskellige forsikringstyper – herunder invaliderente. Eksempel er vedlagt som bilag 17.

Under tabellen der oplister Forsikringsdækninger/typer og -summer er det skrevet:
'Ovennævnte forsikringssummer er inkl. aftalt pristalsregulering.'

Jeg er med på at det vedlagte eksempel omfatter en for mig uvedkommende kunde. Eksempel er blot medtaget for at vise at 'FG's Forsikringsbetingelser for Gruppelivsforsikring' § 17 også gælder for invaliderente. Det er altså ikke sandt når Sampension påstår at § 17 ikke gælder for invaliderente.

I bilag 12 argumenterer Sampension at: *'Forsikringsbetingelsernes § 17 vedrører udelukkende regulering af summer, der endnu ikke udbetalt fra forsikringen.'*

Jeg kan ikke se, at der nogle steder i mine vilkår er lavet en definition af grundsum, som understøtter Sampensions tolkning af hvad grundsum dækker over. Jeg læser § 17 og begrebet grundsum, som det indtægtssikrede pristalsregulerede grundbeløb/invalidrente, der reguleres hvert år den 1. januar.

Der står INTET om at mine vilkår og betingelser er anderledes end det der fremgår af de for mig tilgængelige vilkår. I FGs vilkår er det præcist beskrevet hvordan pristalsreguleringen foretages. Jeg har derfor naturligvis en berettiget forventning om, at det er den pristalsregulering som beskrives i FGs vilkår der anvendes.

Sampension påstand om at det ikke fremgår direkte af vilkårene for pensionsordningen hvilket indeks der skal anvendes er jeg jf. ovenstående ikke enig i.

Gældende vilkår - ordning er under udbetaling

Det skal for god ordens skyld nævnes at min tidligere arbejdsgiver ikke længere har pensionsaftale med Sampension, da der er valgt anden pensionsleverandør.

Jeg vil, som tidligere skrevet, bede Ankenævnet tage stilling til hvilken version af vilkår, der bør være gældende i min sag. Den version af vilkår der var gældende da jeg blev syg i 2012, da jeg fik tilkendt midlertidig eller varigt erhvervsevnetab eller en hel tredje version. Endvidere bedes Ankestyrelse vurdere hvorvidt der er tale om præciseringer og/eller ændring/stramning af de af Sampension fremsendte vilkår (bilag 1).

Da Sampension har valgt ikke at fremsende tidligere version af vilkår, må jeg henvise til at Ankenævnet forholder sig til præcisering/ændrings-problematikken ved at anvende pensionsvilkår fra 1. januar 2017 (bilag 15), som jeg tidligere har fremsendt og de pt. gældende vilkår (bilag 1), som Sampension har fremsendt.

Jeg har meget svært ved at overskue og forholde mig til konsekvenserne for mig i forbindelse med de ændrede pensionsvilkår på sigt.

Angående Sampensions udtalelse i svar af 29. januar 2021 om at Sampension alene foretager præciseringer vil jeg gerne fremdrage et konkret eksempel, som jeg lidt lettere kan forholde mig til og som jeg ikke mener blot er en præcisering, men er en ændring.

I tidligere vilkår § 40 (bilag 15) og nye vilkår (28. september 2020 – bilag 1) § 41 står:

'§ 40, stk. 2. Sampension vil ændre den fastsatte udbetaling, hvis der er væsentlige ændringer i medarbejderens indtægtsforhold på grund af ændret helbreds- eller arbejdssituation. Der sker således ikke ændringer i udbetalingen på grund af mindre væsentlige ændringer fx almindelig lønregulering i et ansættelsesforhold.'

Min understregning. I en mail som jeg har modtaget den 30. november 2020 (vedlagt som bilag 16) på sampension.dk står bl.a. omkring præciseringer, som er gældende fra 1. januar 2021:

'Modtager du indtægtssikret invalidepension, og er der behov for regulering af den udbetalte indtægtssikrede invalidepension, som følge af ændringen i førtidspensionen, vil det ske med virkning fra et årsskifte. Regulering på baggrund af ændring af førtidspension vil kun ske, hvis den årlige førtidspension reguleres med +/- 10 % eller +/- 18.000 kr. årligt.'

Jeg vil ikke kalde '+/- 10 % eller +/- 18.000 kr. årligt' mindre væsentlige ændringer, som det fremgår af § 40, stk. 2.

Følger jeg alene ordlyden i § 40 vil jeg i mit tilfælde med en årlig indtægtssikret invaliderente på omkring 500.000 kr. forvente at mindre væsentlige ændringer dækker et beløb på maksimalt 5000 kr. om året og at regulering kunne ske på et vilkårligt tidspunkt i løbet af året. Logikken i denne forventning er:

- Jeg ligestiller indtægt fra løn og førtidspension
- Udbetaling af invaliderente forudsætter under ½ erhvervsevne, dvs. maksimal løn-indtjening i mit tilfælde (hvis jeg kunne arbejde lige under ½ tid) et stykke under 250.000 kr. pr år (i eksempel regnes med 200.000 kr. selvom dette beløb er en del større end hvad der kan forventes af indtjening i et evt. flexjob.)
- Alm lønregulering i ansættelsesforhold lig lønregulering i evt. overenskomst maksimalt 2,5 % pr. år i gennemsnit.

200.000 kr. * 2,5 % = 5000 kr. altså en del under det beløb Sampension har 'præciseret' i mail på +/- 10 % eller +/- 18.000 kr. årligt.

Jeg vil på grund af ordlyden i § 40 forvente, at der sker ændringer i den fastsatte udbetaling af invaliderente, når ændring i udbetaling af førtidspension er af samme størrelsesorden.

Sampension kalder ovenstående en præcisering, jeg vil kalde det en ændring på grund af den relative store ændring af beløbet fra ca. 5.000 kr. til 18.000 kr. årligt før der sker regulering.

Jeg ønsker ikke at gøre ovenstående eksempel til en klage/diskussionsemne, blot angive et eksempel på, hvor jeg mener, der er tale om en ændring og ikke som Sampension kalder det en 'præcisering'. Hvad er konsekvenserne for de øvrige 'præciseringer' og evt. ændringer af forsikring under udbetaling, som Sampension ligger op til i den nyeste version af vilkår? Jeg kan ikke gennemskue hvilke konsekvenser ændringer/præciseringer evt. kan få for min forsikringsdækning fremadrettet. Har præciseringerne og ændringerne samme konsekvenser, som i mit eksempel omkring regulering af udbetalt invaliderente/pension, gør det mig meget utryk og usikker på hvad jeg kan forvente af min forsikring fremadrettet.

Jeg ikke er jurist og kender ikke til regler for forsikringsområdet. Når jeg som forsikringstager læser de ændrede vilkår (bilag 1) oplever jeg bestemt disse om ændringer/stramninger. Der må være regler og præcedens i forsikringsbranchen for i hvilket omfang, der må foretages ændringer for

denne type forsikring under udbetaling. Jeg vil derfor bede Ankenævnet tage stilling til om disse regler og præcedens er overholdt i dette tilfælde.

Jeg må dog påpege, at der ikke tidligere i vilkår (§ 7 og § 40) været beskrevet at ordninger under udbetaling kan ændres, ikke er garanteret og kan bortfalde.

Derimod har jeg fået oplyst i forbindelse med, at jeg ville indbetale ekstra ind på min pensionsopsparing, at jeg som forsikringstager ikke kan fortage ekstra indbetalinger til pensionsopsparingen og dermed ændre pensionsordning, når forsikringen er under udbetaling, hvilket naturligvis så også bør gælde for forsikringsselskabet.

Da jeg tegnede forsikringen, kunne jeg på et tidspunkt tage stilling til hvor mange procent at min løn en evt. invaliderente skulle dække. På dette tidspunkt vurderede jeg at 80 % var OK for mig, ud fra at beløbet var indtægtssikret og der blev fortaget den i vilkårene (FG) beskrevne pristalsregulering. Såfremt Sampension kan ændre vilkår når forsikringen er under udbetaling, er jeg som forsikringstager ikke forsikret, som jeg havde en berettiget forventning om, da jeg mistede min erhvervsevne.

Brugen af ordet 'indtægtssikret' opfatter jeg som en garanti for, at jeg er sikret 80 % af min tidligere indtægt før jeg blev syg og at denne indtægt pristalsreguleres. Aftalen omkring invaliderente er ikke en prognose, men afhænger 100 % af min tidligere lønindtægt og regulering af invaliderenten er ikke afhængig af investeringsafkastet. Sampension har tidligere bekræftet dette jf. bilag 6, som svar på mit spørgsmål i bilag 5:

'Der står ofte i papirerne fra jer/FG at udbetaling ikke er garanteret og at dette vil afhænge af investeringsafkastet er større eller mindre end ved beregning af udbetaling. Kan I oplyse hvilket investeringsafkast der er regnet med og hvordan jeg selv kan se det aktuelle investeringsafkast? Hvordan hænger investeringsafkastet sammen med det anvendte indekstal og at min invaliderente er indtægtssikret med 80 % af min tidligere løn? Kan jeg reelt komme i en situation, hvor min invaliderente bliver flere tusinde mindre end 80 % af min tidligere pensionsgivende løn?'

Svar bilag 6:

'Vi kan oplyse, at invaliderenten bliver pristalsreguleret hvert år 1. januar. Vi benytter Danmarks Statistiks nettoprisindeks. Reguleringen af invaliderenten er altså ikke afhængig af investeringsafkastet, så vi beder dig se bort fra Forenede Gruppelivs tekst på deres udbetalingsmeddelelse. Da reguleringen af invaliderenten følger pristallet, kan den principielt godt nedsættes, såfremt pristallet giver anledning til det, dvs. hvis priserne på varer og tjenesteydelser også falder.'

Ovenstående svar fra Sampension kan jeg ikke opfatte på anden måde end at min invaliderente er garanteret og størrelsen alene afhænger af pristalsreguleringen.

Det er derfor fuldstændig urimeligt at Sampension i de nye vilkår har angivet at invaliderenten ikke er garanteret og kan bortfalde. Hvad har jeg som forsikringstager forsikret mig imod, såfremt Sampension blot kan ændre vilkår gældende for udbetaling af invaliderenten?

Generelle bemærkninger til sagen

Sampension skriver i deres svar fra 29. januar 2021, at der er tale om en obligatorisk ordning. Jeg kan ikke se hvilken relevans dette har for sagen. Det er en del af min løn, der er indbetalt og mig

som forsikringstager der får udbetalt invaliderente. Ligeledes er det mig, der ved aftalens indgåelse vurderede hvilken dækning jeg ville have på hhv. pensionsopsparing og niveau for invaliderente. Denne vurdering fortog jeg ud fra, hvilken levestandard jeg ønskede at opretholde ved pensionering og evt. sygdom.

Er der mangler, uklarheder eller sket fejl fra Sampensions side i de til mig udleverede vilkår, må dette komme mig som forsikringstager til gode. Jeg har læst vilkårene og været i god tro i mine berettigede forventninger til hvordan bl.a. pristalsregulering ville ske. At Sampension ikke har fået konsekvensrettet evt. underliggende aftaler med min tidligere arbejdsgiver og FG, i de for mig tilgængelige pensionsvilkår, kan ikke komme mig til skade. Som jeg tidligere har skrevet – at kan jeg ikke stole på de vilkår, der er tilgængelig for mig, hvad har jeg så at forholde mig til omkring, hvilke vilkår der er gældende.

Sampension er den professionelle part i dette aftaleforhold og jeg er novice indenfor dette område. Jeg mener derfor, at Sampension har en forpligtigelse til at de til mig udleverede vilkår skal være dækkende, forståeligt og tydelig beskrevne og afspejle de vilkår og forbehold der gælder for mig som forsikringstager. Jeg mener bestemt at det er en rimelig forventning at have.

Sampension skriver endvidere i deres svar af 29. januar 2021, at jeg til enhver tid kan gå ind og se de gældende vilkår. Det som svar på min bemærkning i svar fra 5. januar 2021 omkring, at de af Sampension fremsendte vilkår i bilag 1, er nye for mig. Jeg forventer at få en adviseringsmail fra Sampension, såfremt der sker ændringer, der er relevante for mig. Samtidig kan det også undre, hvorfor jeg eksplicit bliver orienteret om 'præcisering' som angivet i bilag 16 men ikke om 'præciseringerne' i bilag 1. Sampension kan ikke forvente at deres forsikringstager går ind og orienterer sig, såfremt man ikke får besked om ændringer der er relevante. Jeg har dog også tidligere fået en adviseringsmail i min indbakke f.eks. den 7. december 2018.

Denne mail omhandlede: *'Med virkning fra 1. januar 2019 tilretter vi vilkårene for din pensionsordning. Der er tale om små justeringer, som præciserer den gældende praksis.'*

Jeg har dermed tidligere modtaget adviseringsmail, når der sker ændringer i vilkår også når dette efter Sampensions eget udsagn er præciseringen. Det er blot ikke sket dette tilfælde og evt. andre gange som jeg blot ikke kender til.

Endvidere er præciseringer i bilag 16 ikke indarbejdet i det reviderede vilkår (bilag 1). Det virker lidt kaotisk, at Sampension forventer, at forsikringstager for at få et overblik over vilkår skal orientere sig i såvel 'Vilkår for 3 i 1 livspension og 3 i 1 pension' samt mellem alle mails man som forsikringstager har modtaget fra Sampension. Dette virker ikke rimeligt og er uoverskueligt."

Selskabet har i brev af 18/3 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Forsikringsbetingelserne fra Forenede Gruppeliv

Vedrørende klagers fortsatte henvisninger til § 17 i forsikringsbetingelserne fra Forenede Gruppeliv, må selskabet endnu engang afvise, at denne bestemmelse finder anvendelse på klagers pensionsordning. Det skyldes, at det ikke fremgår af gruppelivsaftalen, at denne paragraf finder anvendelse, og dernæst at bestemmelsen ikke omhandler regulering af invaliderenter.

Selskabet har flere gange, inden klager første gang henvendte sig vedrørende forsikringsbetingelserne fra Forenede Gruppeliv, oplyst hende om, at reguleringen af invaliderenten ville ske ud fra nettoprisindekset. Klagers påstand om, at hun har haft en berettiget forventning om, at det var indekset i forsikringsbetingelsernes § 17, der ville blive anvendt, understøttes dermed ikke af sagens faktiske forløb. Hvis klager reelt havde en sådan forventning, må det formodes, at klager ville have kontaktet selskabet vedrørende dette allerede i oktober 2018, hvor hun første gang fik oplyst, hvilket indeks udbetalingen blev reguleret ud fra.

Hvad angår den forsikringsoversigt, klager har fremlagt som bilag 17, fastholder selskabet, at oplysninger i forsikringsoversigter vedrørende pensionsordninger, der er tegnet i andre selskaber, er uden betydning for de regler, der gælder for klagers pensionsordning.

Selskabet finder dog anledning til at bemærke, at den af klager citerede note til forsikringsoversigten netop omtaler forsikringssummer – ikke invaliderenter. Selskabet bemærker i samme forbindelse, at vi under sagens behandling har opfordret klager til at rette henvendelse til Forenede Gruppeliv for at få bekræftet selskabets oplysninger om anvendelsen af forsikringsbetingelserne, men det har klager valgt ikke at gøre.

Vilkårene for pensionsordningen

Selskabet afviser, at der er foretaget materielle ændringer af reglerne for klagers pensionsordning i den seneste udgave af vilkårene, ligesom det endnu engang skal understreges, at de bestemmelser i vilkårene, som klager fremhæver, er uden betydning for bedømmelsen af hvilket indeks, der skal anvendes i forbindelse med reguleringen af hendes udbetaling.

Selskabet kan også afvise, at det ikke tidligere er fremgået af vilkårene, at udbetalingerne ikke er garanterede og kan sættes ned. Der henvises i den forbindelse til gennemgangen af vilkårene i vores brev til ankenævnet af 29. januar 2021, særligt vedrørende §§ 42 og 24, hvoraf det desuden fremgår, at der ikke er nogen modstrid mellem vilkårene og den besked til klager, der er fremlagt som bilag 6.

Vedrørende rækkevidden af selskabets hjemmel til at foretage ændringer af pensionsordningen, henvises til bestemmelserne i vilkårenes § 7, idet det på ny bemærkes, at Finanstilsynet har haft lejlighed til at kommentere den nuværende formulering i anden sammenhæng.

Til det af klager fremførte vedrørende anvendelse af vilkårene fra 2012, skal selskabet afslutningsvis bemærke, at den indtægtssikrede invaliderente, som klager får udbetalt, først blev tilknyttet pensionsordningen i 2014.

Klager har anført, at hun allerede dengang havde en forventning om, at en eventuel fremtidig udbetaling ville blive reguleret efter det indeks, der fremgår af § 17 i forsikringsbetingelserne fra Forenede Gruppeliv. Som beskrevet ovenfor, understøttes denne påstand dog ikke af sagens faktiske forløb."

Hertil har klageren i brev af 31/5 2021 til nævnet bl.a. bemærket:

"Pristalsregulering invaliderente og sagens faktiske forløb

...

Selvfølgelig har jeg ikke en forventning om at pensionsordninger tegnet i andre selskaber har betydning for min pensionsordning. Bilag 17 har jeg alene vedlagt for at argumentere imod Sampension udsagn om at Forenede Gruppeliv forsikringsbetingelser § 17 ikke gælder for invaliderente. Tabellen i bilag 17 har overskriften:
'Forsikringsdækninger og -summer'

Og kolonne overskrifter
'DÆKNINGSTYPE SUM'

Under kolonnen DÆKNINGSTYPE er angivet invaliderente og en sum angivet under kolonnen 'SUM'. I fodnote står at forsikringssummer er inkl. aftalt pristalsregulering. Dvs. at Forenede Gruppeliv har indgået aftaler, hvor der er aftalt pristalsregulering af invaliderente.

Det er muligt at Sampension ikke havde tænkt sig, at pristalsregulering beskrevet i Forenede Gruppelivs forsikringsbetingelser § 17 skulle gælde i forhold til den pensionsordning Sampension havde indgået med ... (min tidligere arbejdsgiver), men så burde Sampension have gjort dette klart og tydeligt i de for mig tilgængelige forsikringsbetingelser/vilkår jf. min tidligere argumentation. Jeg kan ikke få anden opfattelse end at pristalsregulering sker som beskrevet i § 17, når jeg læser de samlede forsikringsbetingelser 'Vilkår for 3 i 1 livspension og 3 i 1 pension' og 'Forenede Gruppelivs Forsikringsbetingelser for Gruppelivsforsikring'. Det er en væsentlig information hvordan pristalsreguleringen konkret foretages.

...

Gældende vilkår/ændring af vilkår - ordning under udbetaling

...

Jeg har ikke i min besvarelse skrevet, at min forventning til indtægtssikret invaliderente stammer fra 2012.

Der hvor jeg har nævnt 2012, er for at angive at det var på dette tidspunkt jeg blev syg første gang. Jeg har sidenhen fået oplyst at det sandsynligt er en senere version af vilkår, der skal anvendes, da jeg var raskmeldt i en længere periode efter min første sygdomsmedling i 2012.

I den nye aftale 3 i 1 livspension og 3 i 1 pension, som [arbejdsgiver] indgik med Sampension i 2014 og som trådte i kraft 1. januar 2015, indgår 80 % af lønindtægt. Denne nye aftale erstattede den gamle aftale, hvor der også var inkluderet invalidepension (som jeg husker det). Beløbet var ikke indtægtssikret. Som jeg husker det havde jeg også alene 60 % dækning af lønindtægt. Sampension bør dermed ikke være i tvivl om, at jeg i mit svar af 20. februar 2021 refererer til den nye aftale.

...

Sampension ved lige så vel som jeg, at jeg foretog en selvstændig vurdering af min pensionsordning i 2014/2015 og dermed er det sandt når jeg skriver, at jeg har en berettiget forventning til hvordan pristalsregulering sker i henhold til § 17 i forsikringsbetingelserne fra Forenede Gruppeliv.

...

Kommentarer vedr. Finanstilsynet

...

På Finanstilsynets hjemmeside er der en afgørelse om en påtale og et påbud til Sampension om handlende information til medlemmer om forsikringsydelser og ændringsadgangen i aftalerne.

Om det er den Sampension hentyder til ved jeg naturligvis ikke. Afgørelsen fra Finanstilsynet finder jeg meget aktuel i forhold til denne sag. Afgørelsen omhandler aspekterne omkring forsikringstageren naturlige forståelse af Sampensions vilkår, hvad angår garanteret ydelser og ændringsadgang i vilkår. Finanstilsynets afgørelsen er vedlagt som bilag 19. Afgørelsen omhandler bl.a., hvad jeg som forsikringstager med rette kan have af forventninger, når jeg læser forsikringsbetingelserne udleveret af Sampension med hensyn til garanteret/ikke garanterede invaliderente samt ændringsadgang. Paragrafferne har andre nummer i mine vilkår, men er betydningsmæssigt meget enslydende. Ankenævnet opfordres til at læse hele bilag 19 og sammenligne med mine vilkår i bilag 15 (gamle vilkår).

Afgørelsen omhandler en borger, der har andre vilkår end i mit tilfælde, men problemstillingen og Finanstilsynets konklusioner er for mig at se også gældende for mine vilkår. Finanstilsynet påtaler problemstillinger omkring hhv. ændringsadgang (meget lig teksten i mine vilkår) og garanterede/ikke garanterede invaliderente (ligeledes meget lig teksten i mine vilkår).

Angående Sampensions vilkår omkring udbetaling af invaliderente (i mit tilfælde endda indtægts-sikret) påtaler Finanstilsynet:

'at Sampension har handlet i strid med § 4, stk. 1, i bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører, idet det ikke tydeligt og ikke på en konsistent måde for pensionstageren fremgår, at ydelserne kan svinge i størrelse efter tilkendelsen.

Finanstilsynet har ved fornyet vurdering fundet, at Sampensions præsentation af oplysningerne ikke med den fornødne sikkerhed kan henføres under vildledningsbestemmelserne, men anser den for at være i strid med redelig og loyal adfærd.

(...)

En pensionstager, som ønsker at orientere sig om forsikringsydelserne ved eventuel sygdom for at kunne sikre sig tilstrækkelig dækning, får altså ikke en let tilgængelig og entydig information om ydelsernes eventuelle svingninger, men får derimod opfattelsen af, at der er tale om en fast udbetaling.

Det ændrer ikke på Finanstilsynets vurdering, at Sampension har redegjort for at teksten §§ 37-38 skal læses sammen med § 23 andetsteds i vilkårene, hvor det fremgår, at dækningerne ikke er garanterede og kan blive nedsat eller bortfalde. Denne sammenstilling er overordentlig vanskelig at foretage for pensionstageren, der ikke samtidig får en indikation af, at vilkårene skal læses på denne måde. En sådan sammenkædning kan alene forudsættes såfremt der findes en henvisning til den pågældende paragraf.

(...)

Det er Finanstilsynets vurdering, at ovenstående tekster, kombineret med tallene i Pensionsoverblikket, indikerer ét fast og uforanderlig beløb fra tilkendelse og længst til det ophørstidspunkt, der er gældende. Beskrivelsen af hvad der gælder ift. udbetaling indikerer på ingen måde, at beløbet kan variere.'

I forbindelse med invaliderenten er mine vilkår anderledes end den borger der har klaget, men på centrale punkter er der sammenfald omkring beskrivelse af hvilket beløb der bliver udbetalt i invaliderente.

...

Af afgørelsen ser det ikke ud til at borgeren der indgav klagen i sine vilkår har indtægts-sikret invaliderente, hvilket er tilfældet i mine vilkår. Afgørelsen understøtter, at jeg som pensionstager med rette kan forvente, at den oplyste invaliderente er 'ét fast og uforanderlig beløb fra tilkendelse' og alene reguleres med pristalsreguleringsindekset.

...

På side 11 2. sidste afsnit skriver Finanstilsynet, at Sampension alene får en påtale omkring vilkår omkring garanteret/ikke garanterede invaliderente, da Sampension har oplyst til Finanstilsynet (min understregning) '*at selskabet vil ændre forsikringsbetingelserne*'.

For ændringsadgangen konkluderer Finanstilsynet at dette i vilkårene (gamle vilkår) har været for upræcist og ikke givet forsikringstageren et indblik og en forståelse for under hvilke omstændigheder Sampension kan foretage ændringer. Finanstilsynet udtaler at ændringsadgang fremstår for vilkårligt, uklart og tvetydigt. Ligeledes vurderer Finanstilsynet at vilkår er urimelige, da de ikke lever op til almene principper om redelig og loyal adfærd. Vilkår er urimelige, da de giver Sampension ret til ensidigt at ændre vilkårene for aftalen uden gyldig og i aftalen anført grund.

I vilkår fra 2017 står i § 7: '*Stk. 1. Sampension kan uden varsel ændre alle vilkår i pensionsordningen, jf. § 6, med virkning for samtlige pensionsordninger, både eksisterende og nye.*'

Sampension har i de nye vilkår gældende fra 1. oktober 2020 (da var min ordning under udbetaling) ændret § 7 til nedenstående (min understregning for at fremhæve ændring vedrørende ordninger under udbetaling, som er aktuelt i dette tilfælde):

'Sampension kan foretage ændringer i forsikringsbetingelserne og aftalegrundlaget i øvrigt med virkning for samtlige pensionsordninger, både eksisterende, nye og ordninger under udbetaling, hvis der er grundlag herfor. Det kan for eksempel være, hvis aftalen med arbejdsgiver ændres, eller det er nødvendigt som følge af ændring i lovgivning, skatte- og afgiftsforhold, markedsmæssige forhold og konkurrencemæssige forhold mm., eller grundlaget for beregning af forsikring eller opsparing ændrer sig, eller ændringen ikke har væsentlig betydning. Sampension kan både foretage forbedringer og stramninger af vilkårene. Eksempler på ændringer kan være, men er ikke begrænset til tilpasning af eksisterende produkter, tilføjelse af nye produkter, fjernelse af gamle produkter eller ændring i det anmeldte tekniske grundlag.

Stk. 2. Ændringerne kan medføre, at allerede oprettede dækninger ændres, herunder at de bliver større eller mindre. Det gælder såvel dækninger, der følger af allerede betalte bidrag, som dækninger, der følger af fremtidige bidragsbetalinger.

Stk. 3. Såfremt Sampension foretager ændringer af væsentlig karakter, sker dette med minimum 30 dages varsel til udgangen af en kalendermåned. Sampension varsler ændringerne overfor forsikringstager. Sampension forbeholder sig i øvrigt ret til at foretage alle ændringer uden varsel, såfremt ændringen skyldes fx ny eller ændret lovgivning, som Sampension ikke har indflydelse på.'

Som jeg læser de ændrede vilkår giver Sampension sig selv ret til at ændre så godt som alt og da Sampension samtidig i de nye vilkår har udvidet ændringsadgangen til også at gælde for ordninger under udbetaling.

Efter min vurdering er de ændringer Sampension har foretaget i de nye vilkår ganske opfattende og giver Sampension en ensidig og urimelig ændringsadgang, specielt for forsikringer under udbetaling. Jeg mener, med baggrund i ovenstående ikke at Sampension har ret til at foretage de omfattende ændringer i mine vilkår, som i yderste konsekvens river mit økonomiske eksistensgrundlag væk under mig. Der må gælde skærpede regler for ændringsadgang af vilkår for forsikringer/ordninger under udbetaling.

Sampension har oplyst at Finanstilsynet har kommenteret formulering i § 7 i de nye vilkår. Hvorvidt dette er sket i forbindelse med efterlevelse af afgørelsen vedlagt i bilag 19, kan ikke ses. Det at Finanstilsynet har kommenteret formuleringen er jo ikke i sig selv en godkendelse af at tidligere formuleringer angående dette kan erstattes med den nye formulering i vilkår for ordninger under udbetaling og endda give Sampension udvidet ændringsadgang for ordninger under udbetaling.

Som det ses i afgørelsen i bilag 19, har Sampension argumenteret imod Finanstilsynets konklusioner, men dette har ikke ændret Finanstilsynet endelige afgørelse, som beskrevet tidligere.

Ovenstående kan, efter min mening, ikke føre til anden konklusion end, at Sampension ikke er berettiget til at ændre i mine vilkår efter ordningen kom til udbetaling.

Afsluttende kommentarer

Udgangspunktet for den oprindelig klage til Ankenævnet var problemstilling omkring hvilket prisregulering, der skulle finde anvendelse jf. de til mig udleverede vilkår (gamle vilkår). Da Sampension i forløbet, efter min vurdering, har fremlagt ændrede forsikringsvilkår (nye vilkår), vil jeg med baggrund i ovenstående og tidligere svar til Ankenævnet bede nævnet tage stilling til:

1. Hvilken prisreguleringsmodel der skal anvendes. Den der er beskrevet i § 17 i Forenede Gruppeliv eller nettoprisindeks som Sampension påstår? Er invaliderenten garanteret jf. vilkår i bilag 15?
2. Hvorvidt det er lovligt at Sampension foretager ændringer i vilkår for en pensionsordning, som er under udbetaling. Især på meget vitale områder, som gør at pensionstageren risikerer at blive økonomisk meget dårligere stillet på grund af lavere (garanteret/ikke garanteret) invaliderente eller invaliderenten kan bortfalde helt.
3. Såfremt Ankenævnet giver mig ret i, at Sampension ikke har ret til at foretage de ændringer Sampension har foretaget i de nye vilkår i bilag 1, vil jeg bede Ankenævnet fastlægge hvilken version af vilkår, der skal være gældende i mit tilfælde fremadrettet?"

I brev af 19/7 2021 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Selskabet henviser til det tidligere fremførte og fastholder, at indeksreguleringen af klagers pensionsordning skal ske i overensstemmelse med aftalegrundlaget, hvorfor § 17 i forsikringsbetingelserne fra Forenede Gruppeliv ikke finder anvendelse.

Den fremlagte afgørelse af 30. marts 2020 fra Finanstilsynet ændrer ikke på, at der skal ske regulering af klagers udbetaling i overensstemmelse med aftalegrundlaget.

Tilsynet har taget til efterretning, at selskabet med præciseringerne af vilkårene fremlagt som bilag 1, har efterlevet den ovennævnte afgørelse, og afgørelsen kan således hverken tages til indtægt for, at de præciserede vilkår indebærer en udvidelse af selskabets ændringsadgang, eller at selskabet ikke har ret til at ændre på pensioner under udbetaling.

Selskabet skal endnu engang understrege, at der ikke er foretaget materielle ændringer af reglerne for klagers pensionsordning, der indskrænker hendes rettigheder, og bemærker i øvrigt, at der ikke er tvist om, at klagers udbetaling reguleres, som beskrevet i det tidligere fremlagte bilag 6."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Af pressemeddelelse af 25/11 2014 fra klagerens arbejdsgiver og selskabet fremgår bl.a.:

"[Arbejdsgiver] vælger Sampension som eneleverandør af firmapension

...

Fokus på forebyggelse og en helt ny forsikringsdækning

...

Samtidig har Sampension udviklet en helt ny dækningstype ved tab af erhvervsevne, som er en integreret del af den nye pensionsordning. Den sikrer det bedst mulige samspil med offentlige ydelser, og totalsikrer medarbejderens indkomst, hvis erhvervsevnen mistes."

Af brev af december 2014 fra selskabet til klageren fremgår bl.a.:

"Endnu engang tillykke med din nye pensionsordning, som træder i kraft her ved årsskiftet. Vi sender dig allerede nu mere præcis information om dine dækninger i form af et pensionsoverblik.

...

En helt ny indtægtssikring ved erhvervsevnetab

Med den unikke indtægtssikring ved erhvervsevnetab får du et sikkerhedsnet under din økonomi, hvis du mister din erhvervsevne. Det er en nyskabelse i markedet, som spiller bedst muligt sammen med reglerne om modregning af offentlige ydelser og sikrer dig 80 pct. af din lønindtægt, hvis uheldet er ude. Da din dækning ændres, kan du med fordel læse mere i pensionsoverblikket."

I brev af september 2018 fra selskabet til klageren hedder det bl.a.:

"Varig dækning fra din pensionsordning

...

Vi har nu vurderet, at du har ret til varig dækning fra din pensionsordning i Sampension fra den 1. august 2018.

...

Indtægtssikring

Sampension sikrer dig 80 % af din hidtidige indtægt. I indtægten indgår:

- Indtægt fra ansættelse, uanset om indtægten helt eller delvist bliver betalt af det offentlige som et tilskud til arbejdsgiveren eller til dig selv
- Indtægt fra selvstændig virksomhed
- Fleksløntilskud
- Ledighedsydelse
- Sygedagpenge
- Offentlig førtidspension
- Andre offentlige ydelser og tilskud mv."

Selskabet har i brev af 9/10 2018 til klageren bl.a. anført:

"Regulering af invaliderenten

Vi kan oplyse, at invaliderenten bliver pristalsreguleret hvert år 1. januar. Vi benytter Danmarks Statistiks nettoprisindeks. Reguleringen af invaliderenten er altså ikke afhængig af investeringsafkastet, så vi beder dig se bort fra Forenede Gruppelivs tekst på deres udbetalingsmeddelelse.

Da reguleringen af invaliderenten følger pristallet, kan den principielt godt nedsættes, såfremt pristallet giver anledning til det, dvs. hvis priserne på varer og tjenesteydelser også falder."

Af "uddrag af pensionsaftale" fremlagt af selskabet fremgår bl.a.:

"§ 3. Gruppelivsforsikring

Stk. 1. Der oprettes gruppelivsforsikring for medarbejderne i Forenede Gruppeliv A/S (i det følgende kaldet FG).

Stk. 2. Bonus som tilhører de forsikrede udbetales til pensionsordningens præmiereguleringskonto i Sampension og anvendes til nedbringelse af præmien. Når den forsikrede udtræder af gruppe-livsaftalen, har den forsikrede ikke længere nogen ret til bonusmidler.

Aktuelle invaliderenter pristalsreguleres årligt efter Danmarks Statistiks Nettoprisindeks. Præmie-fritagelsesydelse, rateforsikringer og børnerenter vil blive reguleret årligt med bonus.

Ved beregningen af bonus fratrækkes omkostninger og garantipræmie mv. i den af gruppen betalte præmie. Størrelsen af omkostninger og garantipræmie m.v. fastsættes i henhold til bonusregulativet."

Af Vilkår for 3 i 1 Livspension og 3 i 1 Pension gældende pr. 1/1 2017 fremgår bl.a.:

"Afsnit B Aftaleforholdet og ændringer

§ 5. Aftalen

Stk. 1. Pensionsordningen er oprettet på grundlag af en eller flere aftaler mellem på den ene side Sampension og på den anden side fagforeninger, arbejdsgiverforeninger, kommuner, arbejdsgivere og lignende ('aftaleparter'). Der er tale om en aftale mellem aftaleparterne, medarbejderen og Sampension bestående af aftaler mellem alle parter.

Stk. 2. Sampension er et pensionsselskab, der er ejet af aftaleparter bag hovedparten af medarbejdernes pensionsaftaler. Sampensions bestyrelse er sammensat af repræsentanter fra aftaleparterne.

Stk. 3. Aftaleparterne og Sampensions bestyrelse træffer beslutninger om pensionsordningen på medarbejdernes vegne i medfør af den ret, som aftaleparterne har til at træffe beslutning herom.

§ 6. Vilkår for pensionsordningen

...

Stk. 2. Aftalegrundlaget (vilkår) for pensionsordningen består af følgende:

- Generelle vilkår
- Individuelle vilkår
- Særlige vilkår for enkelte emner fx Linkpension, Sundhedsforsikring og lignende

Stk. 3. Gruppelivsdækninger er tillige omfattet af Administrationsaktieselskabet Forenede Gruppelivs (FG's) til enhver tid gældende forsikringsbetingelser for gruppelivsforsikring med tilhørende forsikringsbetingelser for dækning ved visse kritiske sygdomme og forsikringsbetingelser for dækning til børn ved visse kritiske sygdomme, medmindre andet fremgår af de aftalte vilkår.

...

Stk. 5. Sampension udsteder en pensions- og forsikringsoversigt med oplysninger om forsikringsdækninger og supplerende vilkår for pensionsordningen herunder aldersgrænser.

Stk. 6. Sampension udsteder et pensionsoverblik med supplerende oplysninger om pensionsordningen.

Stk. 7. Vilkår for pensionsordningen er tilgængelige på sampension.dk og kan bestilles i Sampension. FG's forsikringsbetingelser fremgår af fg.dk og kan bestilles i FG.

§ 7. Ændringer af pensionsordningen

Stk. 1. Sampension kan uden varsel ændre alle vilkår i pensionsordningen, jf. § 6, med virkning for samtlige pensionsordninger, både eksisterende og nye.

...

Afsnit D Dækninger

...

§ 23. Beregning og regulering af dækningerne

Stk. 1. Dækningerne bliver beregnet efter de af Sampension fastsatte vilkår, jf. §§ 21 og 22.

Stk. 2. Hvis en eller flere dækninger bliver indeksreguleret og lignende, fremgår det af individuelle vilkår sidst i dette stk.

Individuelle vilkår

Invaliderenten fra gruppelivsforsikringen, der er under udbetaling, pristalsreguleres.

...

§ 24. Garanti

Stk. 1. Dækningerne er ikke garanterede, medmindre andet fremgår af pensions- og forsikringsoversigten. Er dækningerne ikke garanterede, kan de blive nedsat eller bortfalde.

...

Afsnit G Udbetaling/præmiefritagelse ved erhvervsevnetab

...

§ 40. Indtægtssikret invalidepension/invaliderende

...

Stk. 2. Medarbejdere, der har ret til en indtægtssikret invalidepension/invaliderende, får udbetalt forskellen mellem den aftalte procentdel af medarbejderens løn og den aktuelle indtægt på udbetalingstidspunktet.

I den aktuelle indtægt indgår

- indtægt fra ansættelse, uanset om indtægten helt eller delvis bliver betalt af det offentlige som et tilskud til arbejdsgiveren eller medarbejderen
- indtægt fra ansættelse i selvstændig virksomhed
- flekslønstilskud
- ledighedsydelse
- sygedagpenge
- offentlig førtidspension
- andre offentlige ydelser og tilskud mv.

Indtægt fra anden ansættelse, som bestod før tilkendelse af udbetaling, modregnes med 50 % af indtægten, op til den indtægt medarbejderen havde fra anden ansættelse på tilkendelsestidspunktet. Indtægt derudover modregnes fuldt ud.

Sampension vil ændre den fastsatte udbetaling, hvis der er væsentlige ændringer i medarbejderens indtægtsforhold på grund af ændret helbreds- eller arbejdssituation. Der sker således ikke ændringer i udbetalingen på grund af mindre væsentlige ændringer fx almindelig lønregulering i et ansættelsesforhold.

...

§ 41. Invalidepension/invaliderende fra gruppelivsforsikringen/præmiefritagelse

Stk. 1. Udbetaling af invalidepension/invaliderende/præmiefritagelse er betinget af, at erhvervs-
evnen er midlertidigt eller varigt nedsat efter vilkårene i §§ 38 og 39 i det omfang, der fremgår af
pension- og forsikringsoversigten.

Stk. 2. Udbetaling sker med det beløb, der fremgår af pensions- og forsikringsoversigten. Hvis der
er ret til en indtægtssikret invalidepension/invaliderende, beregnes udbetalingen efter § 40."

Af Vilkår for 3 i 1 Livspension og 3 i 1 Pension gældende pr. 1/10 2020 fremgår bl.a.:

"Afsnit B Aftaleforholdet og ændringer

§ 5. Aftalen

Stk. 1. Pensionsordningen er oprettet på grundlag af en eller flere aftaler mellem på den ene side
Sampension og på den anden side arbejdsgivere og lignende ('aftaleparter'). Der er tale om en af-
tale mellem aftaleparterne, medarbejderen og Sampension bestående af aftaler mellem alle par-
ter.

Stk. 2. Sampension er et pensionsselskab, der er ejet af aftaleparter bag hovedparten af medar-
bejdernes pensionsaftaler. Sampensions bestyrelse er sammensat af repræsentanter fra aftale-
parterne.

Stk. 3. Aftaleparterne og Sampensions bestyrelse træffer beslutninger om pensionsordningen på
medarbejdernes vegne i medfør af den ret, som aftaleparterne har til at træffe beslutning herom.

§ 6. Vilkår for pensionsordningen

...

Stk. 2. Aftalegrundlaget (vilkår) for pensionsordningen består af følgende:

- Generelle vilkår
- Individuelle vilkår
- Særlige vilkår for enkelte emner fx Linkpension, Sundhedsforsikring, Sundhedsordning og lig-
nende

Stk. 3. Gruppelivsdækninger er tillige omfattet af Administrationsaktieselskabet Forenede Grup-
pelivs (FG's) til enhver tid gældende forsikringsbetingelser for gruppelivsforsikring med tilhørende
forsikringsbetingelser for dækning ved visse kritiske sygdomme og forsikringsbetingelser for dæk-
ning til børn ved visse kritiske sygdomme, medmindre andet fremgår af de aftalte vilkår.

...

Stk. 5. Sampension udsteder en pensions- og forsikringsoversigt med oplysninger om forsikrings-
dækninger og supplerende vilkår for pensionsordningen herunder aldersgrænser.

Stk. 6. Sampension udsteder et pensionsoverblik med supplerende oplysninger om pensionsord-
ningen.

Stk. 7. Vilkår for pensionsordningen er tilgængelige på sampension.dk og kan bestilles i Sampensi-
on. FG's forsikringsbetingelser fremgår af fg.dk og kan bestilles i FG.

§ 7. Ændringer af pensionsordningen

Stk. 1. Sampension kan foretage ændringer i forsikringsbetingelserne og aftalegrundlaget i øvrigt
med virkning for samtlige pensionsordninger, både eksisterende, nye og ordninger under udbeta-
ling, hvis der er grundlag herfor. Det kan for eksempel være, hvis aftalen med arbejdsgiver æn-
dres, eller det er nødvendigt som følge af ændring i lovgivning, skatte- og afgiftsforhold, mar-
kedsmæssige forhold og konkurrencemæssige forhold mm., eller grundlaget for beregning af for-
sikring eller opsparing ændrer sig, eller ændringen ikke har væsentlig betydning.

Sampension kan både foretage forbedringer og stramninger af vilkårene.

Eksempler på ændringer kan være, men er ikke begrænset til tilpasning af eksisterende produkter, tilføjelse af nye produkter, fjernelse af gamle produkter eller ændring i det anmeldte tekniske grundlag.

Stk. 2. Ændringerne kan medføre, at allerede oprettede dækninger ændres, herunder at de bliver større eller mindre. Det gælder såvel dækninger, der følger af allerede betalte bidrag, som dækninger, der følger af fremtidige bidragsbetalinger.

Stk. 3. Såfremt Sampension foretager ændringer af væsentlig karakter, sker dette med minimum 30 dages varsel til udgangen af en kalendermåned. Sampension varsler ændringerne overfor forsikringstager. Sampension forbeholder sig i øvrigt ret til at foretage alle ændringer uden varsel, såfremt ændringen skyldes fx ny eller ændret lovgivning, som Sampension ikke har indflydelse på.

...

Afsnit D Dækninger

...

§ 23. Beregning og regulering af dækningerne

Stk. 1. Dækningerne bliver beregnet efter de af Sampension fastsatte vilkår, jf. §§ 21 og 22.

Stk. 2. Hvis en eller flere dækninger bliver indeksreguleret og lignende, fremgår det af individuelle vilkår sidst i dette stk.

Individuelle vilkår

Invaliderenten fra gruppelivsforsikringen, der er under udbetaling, pristalsreguleres.

...

§ 24. Garanti

Stk. 1. Dækningerne er ikke garanterede, medmindre andet fremgår af pensions- og forsikringsoversigten. Er dækningerne ikke garanterede, kan de blive nedsat eller bortfalde.

Stk. 2. De nærmere regler fremgår af det til enhver tid gældende tekniske grundlag for Sampension, jf. § 21.

...

Afsnit G Udbetaling/præmiefritagelse ved erhvervsevnetab

...

§ 41. Indtægtssikret invalidepension/invaliderende

...

Stk. 2. Medarbejdere, der har ret til en indtægtssikret invalidepension/invaliderende, får udbetalt forskellen mellem den aftalte procentdel af medarbejderens løn og den aktuelle indtægt på udbetalingstidspunktet.

I den aktuelle indtægt indgår

- indtægt fra ansættelse, uanset om indtægten helt eller delvis bliver betalt af det offentlige som et tilskud til arbejdsgiveren eller medarbejderen
- indtægt fra ansættelse i selvstændig virksomhed
- flekslønstilskud
- ledighedsydelse
- sygedagpenge
- offentlig førtidspension
- andre offentlige ydelser og tilskud mv.

Indtægt fra anden ansættelse, som bestod før tilkendelse af udbetaling, modregnes med 50 % af indtægten, op til den indtægt medarbejderen havde fra anden ansættelse på tilkendelsestidspunktet. Indtægt derudover modregnes fuldt ud.

Sampension vil ændre den fastsatte udbetaling, hvis der er væsentlige ændringer i medarbejderens indtægtsforhold på grund af ændret helbreds- eller arbejdssituation. Der sker således ikke

ændringer i udbetalingen på grund af mindre væsentlige ændringer fx almindelig lønregulering i et ansættelsesforhold. Størrelsen af udbetalingen er ugaranteret i udbetalingsperioden jf. § 24.

...

§ 42. Invaliddepension/invaliderende fra gruppelivsforsikringen/præmiefritagelse

Stk. 1. Udbetaling af invaliddepension/invaliderende/præmiefritagelse er betinget af, at erhvervs-
evnen er midlertidigt eller varigt nedsat efter vilkårene i §§ 39 og 40 i det omfang, der fremgår af
pension- og forsikringsoversigten.

Stk. 2. Udbetaling sker med det beløb, der fremgår af pensions- og forsikringsoversigten. Hvis der
er ret til en indtægtssikret invaliddepension/invaliderende, beregnes udbetalingen efter § 41. Stør-
relsen af udbetalingen er ugaranteret i udbetalingsperioden jf. § 24."

Forsikringsbetingelser for Gruppelivsforsikring (Forenede Gruppeliv) gældende fra den 1/1 2020
indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"§ 1. Forsikringsaftalen

Stk. 1. Forsikringsaftalen består af gruppelivsaftalen og nedenstående forsikringsbetingelser.

Stk. 2. Forsikringsbetingelserne kan være fraveget ved bestemmelser, der er anført i gruppelivsaf-
talen, og som er aftalt mellem FG og forsikringstageren, jf. § 3 d.

...

§ 2. Gruppelivsaftalen

Stk. 1. Gruppelivsaftalen indeholder de overordnede bestemmelser om de forsikre-
de/gruppemedlemmerne, disses indtræden og udtræden af gruppelivsforsikringen samt forsik-
ringsdækningens omfang m.v.

Stk. 2. Gruppelivsaftalen kan omfatte følgende:

...

- b) Dækning ved gruppemedlemmets invaliditet, jf. §§ 8 og 9

...

§ 3. Betydningen af udtryk anvendt i forsikringsaftalen

...

d) Forsikringstageren

Den virksomhed, forening, organisation eller lignende, som FG har indgået forsikringsaftalen
med.

FG kan med fuld gyldighed for gruppemedlemmerne træffe aftale med forsikringstageren om
alle spørgsmål vedrørende forsikringsaftalen. Det enkelte gruppemedlem, jf. pkt. f, er dog be-
rettiget til at aftale individuelle bestemmelser med FG om begunstigelse.

...

§ 17. Pristalsregulering

Er pristalsregulering aftalt, forhøjes de anførte grundsummer på forsikringens årsdato den 1. ja-
nuar. Forhøjelsen sker i samme forhold som forhøjelsen af Danmarks Statistiks lønindeks for den
private og offentlige sektor (ILON 12, 22 og 32). Stigningen i den private sektor vægtes med halv-
delen, mens stigningen i den statslige og kommunale sektor hver vægtes med en fjerdedel. Indek-
set fra 1. kvartal 2 år før til 1 år før forsikringsåret angiver stigningen. Falder indekset, fastholdes
den før nedsættelsen opnåede forsikringsdækning."

Af "uddrag af tillæg til aftale med FG – [arbejdsgiver]" fremlagt af selskabet fremgår bl.a.:

"Bilag for gruppelivs nr. ...

Aftaleforhold

Aftalegrundlag mellem [arbejdsgiver] og Sampension KP livsforsikring a/s (Sampension).

Tiltrædelsesaftalen til Pensionsaftalen (Tiltrædelsesaftalen) indeholder de individuelt aftalte vilkår for parterne i henhold til pensionsaftalen og træder i kraft fra den 1. januar 2017. Tiltrædelsesaftalen afløser tidligere Tiltrædelsesaftale af 1. januar 2015.

Gældende begunstigelseserklæringer inkl. begunstigelseserklæringer på gruppelivsforsikringen er overført til denne aftale.

Pensionsaftalen kan opsiges skriftligt af begge parter med seks måneders varsel til en 1. januar.

Bonus

Aktuelle invaliderenter pristalsreguleres årligt efter Danmarks Statistiks Nettoprisindeks. Præmiefritagelsesydelse, rateforsikringer og børnerenter vil blive reguleret årligt med bonus. Pensionsordningerne i [arbejdsgiver] udgør en selvstændig bonusgruppe."

Nævnet udtaler:

Klageren er omfattet af en virksomhedspensionsordning, hvor udbetalinger ved tab af erhvervsevne foretages af Forenede Gruppeliv. Hun fratrådte sin stilling den 1/5 2017 efter et sygdomsforløb, og selskabet tilkendte hende dækning for midlertidigt erhvervsevnetab pr. samme dato. Pr. 1/8 2018 har selskabet tilkendt dækning for varigt erhvervsevnetab. Klageren får udbetaling med indtægtssikring, hvor hun – inklusiv offentlige ydelser – modtager 80 % af sin tidligere løn. Selskabet pristalsregulerer udbetalingerne årligt efter Danmarks Statistiks Nettoprisindeks. Der foretages ikke regulering af udbetalingerne på grundlag af markedsafkast.

Klageren klager over, at pristalsreguleringen ikke foretages efter § 17 i Forenede Gruppelivs forsikringsbetingelser for gruppelivsforsikringen, hvor det fremgår, at regulering foretages på grundlag af Danmarks Statistiks lønindeks, og at "falder indekset, fastholdes den før nedsættelsen opnåede forsikringsdækning". Hun har anført, at det i selskabets pensionsvilkår ikke er præciseret, hvilken pristalsregulering der foretages, og at der i pensionsvilkårenes § 6, stk. 2, 3 og 7, er henvist til Forenede Gruppelivs forsikringsbetingelser. Hun har anført, at eventuelle aftaler – som er hende ubekendte og utilgængelige – mellem selskabet, hendes tidligere ar-

bejdsgiver og Forenede Gruppeliv er hende uvedkommende, da de relevante vilkår bør fremgå af pensionsvilkårene og forsikringsbetingelserne for gruppelivsforsikringen.

Klageren ønsker også nævnets stillingtagen til, i hvilket omfang selskabet kan foretage ændringer i pensionsvilkårene, efter at erhvervsevnetabsdækningen er kommet til udbetaling. Hun har anført, at der i pensionsvilkår af 1/10 2020 er en række ændringer i forhold til pensionsvilkår af 1/1 2017 – blandt andet i § 7 om selskabets adgang til at ændre vilkår i pensionsordningen og i § 41 og § 42 (tidligere § 40 og § 41), hvor der nu er tilføjet en passus om, at "størrelsen af udbetalingen er ugaranteret i udbetalingsperioden jf. § 24". Hun beder nævnet afgøre, om selskabet har ret til at foretage de skete ændringer i pensionsvilkårene, og hvilken version af pensionsvilkårene, der er gældende for hende.

Selskabet har anført, at det i § 3 i pensionsaftalen mellem klagerens tidligere arbejdsgiver og selskabet er bestemt, at regulering af invaliderenter under udbetaling skal foretages efter Danmarks Statistiks Nettoprisindeks. Dette er udmøntet i pensionsvilkårenes § 23, hvor det fremgår, at udbetalingen pristalsreguleres. Selskabet har aftalt med Forenede Gruppeliv, at der sker regulering af invaliderenter efter Danmarks Statistiks Nettoprisindeks, og det indeks, der fremgår af § 17 i Forenede Gruppelivs gruppelivsbetingelser, finder allerede derfor ikke anvendelse. Hertil kommer, at § 17 ikke omhandler invaliderenter under udbetaling, men alene summer, der endnu ikke er udbetalt. Det forhold – at det ikke fremgår af pensionsvilkårene, hvilket indeks der anvendes ved reguleringen – fører ikke til, at klageren har en ret til en anden regulering, end hvad der følger af aftalegrundlaget. Selskabet har anført, at der ikke er foretaget materielle ændringer af pensionsvilkårene pr. 1/10 2020, og at der alene er tale om redaktionelle ændringer med henblik på at tydeliggøre de gældende regler.

Nævnet bemærker, at klagerens pensionsordning er oprettet som led i en virksomhedspensionsaftale mellem klagerens tidligere arbejdsgiver og selskabet. Klagerens tidligere arbejdsgiver og selskabet er pensionsaftalens aftaleparter, som med bindende virkning for de forsikrede kan aftale pensionsordningens vilkår og eventuelle ændringer. Hvis et bestemt forhold i pensionsordningen er aftalt og beskrevet i pensionsaftalen mellem klagerens tidligere arbejdsgiver og

selskabet, kræver det særlige holdepunkter, hvis selskabets kommunikation til de sikrede skal udlægges på en sådan måde, at selskabet har givet de sikrede tilsagn om en anden retsstilling, end hvad der følger af virksomhedspensionsaftalen.

Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet foretager årlig regulering af klagerens udbetalinger ved tab af erhvervsevne efter Danmarks Statistiks Nettoprisindeks.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det i § 3, stk. 2, i pensionsaftalen mellem klagerens tidligere arbejdsgiver og selskabet er aftalt, at "Aktuelle invaliderenter pristalsreguleres årligt efter Danmarks Statistiks Nettoprisindeks". Klagerens tidligere arbejdsgiver har i "tillæg til aftale med Forenede Gruppeliv" aftalt med Forenede Gruppeliv, at "Aktuelle invaliderenter pristalsreguleres årligt efter Danmarks Statistiks Nettoprisindeks".

Nævnet har videre lagt vægt på, at reguleringsbestemmelsen i § 17 i forsikringsbetingelserne for gruppelivsforsikringen efter sin ordlyd vedrører grundsummer, hvilket efter normal sprogbrug i pensionsforsikringer ikke omfatter aktuelle udbetalinger ved tab af erhvervsevne, men derimod uaktualiserede dækningssummer. Hertil kommer, at det i § 1, stk. 2, i forsikringsbetingelserne for gruppelivsforsikringen er anført, at "Forsikringsbetingelserne kan være fraveget ved bestemmelser, der er anført i gruppelivsaftalen, og som er aftalt mellem FG og forsikringstageren, jf. § 3 d". Klageren må derfor påregne, at § 17 muligt kan være fraveget ved aftale mellem Forenede Gruppeliv og klagerens tidligere arbejdsgiver.

I de almindelige pensionsvilkår er det i § 23, stk. 2, anført: "Individuelle vilkår. Invaliderenten fra gruppelivsforsikringen, der er under udbetaling, pristalsreguleres". Denne bestemmelse angiver ikke nærmere på hvilken måde, der pristalsreguleres. Pensionsvilkårene og forsikringsbetingelserne for gruppelivsforsikringen – hvortil pensionsvilkårene henviser – giver derfor samlet set ikke særlige holdepunkter for at fastslå, at selskabet har givet klageren et tilsagn om, at udbetalinger ved tab af erhvervsevne reguleres efter lønindeks på den måde, der er beskrevet i § 17 i forsikringsbetingelserne for gruppelivsforsikringen.

Ankenævnet for Forsikring

27.

96169

Nævnet bemærker, at det efter almindelige forsikringsretlige principper er selskabets forsikringstilsagn på tidspunktet for forsikringsbegivenhedens indtræden – i dette indtræden af et dækningsberettigende erhvervsevnetab – der er afgørende for klagerens rettigheder til dækning for skaden. Selskabet kan – med respekt herfor – være berettiget til at foretage ændringer af pensionsvilkårene for den samlede pensionsordning i det omfang, pensionsaftalen giver mulighed herfor.

Nævnet bemærker videre, at nævnets opgave er at træffe afgørelser i konkrete, økonomiske tvister mellem en forbruger og et forsikrings- eller pensionselskab.

Klageren har ikke fremhævet særlige bestemmelser i pensionsvilkårene af 1/10 2020, som må forstås således, at klageren – i relation til dækningen for sit erhvervsevnetab – konkret vil blive stillet ringere, end hvad der følger af de forsikringsvilkår, der gjaldt på skadetidspunktet. Nævnet har derfor ikke anledning til at tage stilling til gyldigheden af konkrete bestemmelser i pensionsvilkårene af 1/10 2020 i relation til klageren.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings